

Könsbaserat näthat online: en strukturell utmaning för Europeiska unionen

Könsbaserat näthat online har vuxit fram som ett av de mest ihållande hoten mot jämställdheten i den digitala eran. Det syftar på uttryck online som förnedrar, hotar eller tystar individer på grund av deras kön eller könsidentitet. Inom Europeiska unionen har fenomenet ökat både i omfattning och allvar i takt med att sociala medieplattformar fått större inflytande över den offentliga debatten.

Enligt Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter har omkring en av tre kvinnor i EU utsatts för trakasserier online, där kön ofta är en avgörande faktor. Övergreppen sträcker sig från sexistiska förolämpningar och sexualiserade kommentarer till hot om våldtäkt eller död. Kvinnor som är synliga i offentligheten – journalister, aktivister, politiker och akademiker – är särskilt utsatta.

Könsbaserat näthat får konsekvenser som sträcker sig långt bortom den digitala sfären. Utsatta rapporterar ofta ångest, depression och själv censur. Många drar sig helt tillbaka från onlineplattformar, vilket begränsar deras yrkesmässiga möjligheter och samhällsdeltagande. Denna tystnadseffekt undergräver den demokratiska debatten och förstärker strukturella könsojämlikheter.

På EU-nivå utgör Digital Services Act (DSA) ett viktigt framsteg. Den kräver att stora onlineplattformar bedömer och begränsar systemiska risker, inklusive könsbaserat våld och hat. DSA flyttar dessutom ansvaret från enskilda användare till plattformarna och erkänner att algoritmisk förstärkning ofta driver spridningen av kränkande innehåll.

Trots dessa framsteg är efterlevnaden fortfarande ojämn. Civilsamhällesorganisationer betonar behovet av bättre samarbete mellan plattformar, nationella myndigheter och stödinsatser för drabbade. Könsbaserat näthat online är inte en marginell fråga; det är en systemisk utmaning som kräver samordnade åtgärder på EU-nivå.